

Teuvo Pohjolainen

27.10.2016

Lausunto eduskunnan perustuslakivaliokunnalle Hallituksen esityksestä eduskunnalle hankintamenettelyä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 108/2016 vp)

Perustuslakivaliokunnan pyytämänä lausuntona otsikossa mainitusta Hallituksen esityksestä esitän kunnioittavasti seuraavan:

1 Yleistä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, joka korvaisi vuodelta 2007 olevan julkisista hankinnoista annetun lain ja vuodelta 2011 olevan sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä annetun lain. Laissa säädettäisiin edelleen julkisten viranomaisten ja muiden lain soveltamisalaan kuuluvien yksiköiden hankintojen kilpailuttamismenettelyistä ja niihin liittyvistä oikeusturvakeinoista. Samassa yhteydessä ehdotetaan säädettäväksi vastaavat kilpailuttamismenettelyt kattava laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, joka korvaisi vuodelta 2007 olevan vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain.

Hallituksen esityksen mukaan sen tavoitteena on panna kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU julkisista hankinnoista, parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU erityisalojen hankinnoista sekä parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU julkisista käyttöoikeussopimuksista.

Esityksen mukaan sen tavoitteena on lisäksi hankintadirektiivien tavoitteiden mukaisesti nykyaikaistaa, yksinkertaistaa ja joustavoittaa julkisia hankintoja koskevaa oikeudellista kehystä. Tavoitteena on edelleen parantaa hankintojen laatua, tehostaa ympäristö- ja sosiaalisten näkökohtien huomioimista, parantaa pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismahdollisuuksia tarjouskilpailuihin sekä kiinnittää huomiota asianmukaisiin menettelytapoihin, kuten harmaan talouden torjuntaan ja korruption liittyviin näkökohtiin. Tavoitteena on myös edistää innovaatioita ja innovatiivisten ratkaisujen huomioon ottamista julkisissa hankinnoissa.

Tavoitteena on hallituksen esityksen mukaan lisäksi painottaa erityisesti sosiaali- ja terveystalouden hankintojen laatutekijöitä sekä edistää yhteiskunnan esteettömyyttä ja kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävää suunnittelua, lisätä hankintamenettelyjen tehokkuutta sähköisin tietojenvaihtomuodoin sekä tehostaa julkisten varojen käyttöä. Esityksessä ehdotetaan, että Kilpailu- ja kuluttajavirastolle perustetaan hankintalainsäädännön noudattamisen valvontatehtävä.

Tällä kaikella pyritään tehostamaan hankintalainsäädännön noudattamista ja lisäämään hankintamenettelyjen syrjimättömyyttä ja avoimuutta.

Hallituksen esityksessä mainitut perusteet lainsäädännön uudistamiselle vaikuttavat perustelluilta ja valtiosäädännön kannalta ongelmattomilta.

Esitykseen liitetyissä säätämisperusteluissa arvioidaan esitystä erityisesti suhteessa PeL 21 §:n turvaamaan oikeusturvasäätelyyn. Julkisia hankintoja koskevaa oikeussuojajärjestelmää esitetään muutettavaksi siten, että jatkovalitusoikeus markkinaoikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttäisi valituslupaa. Lisäksi hankintalakiehdotuksen 146 §:n mukaan hankintapäätöksiin, jotka koskevat 51 §:ssä tarkoitettua dynaamiseen hankintajärjestelmään tai 42 §:ssä tarkoitettuun puitejärjestelyyn hyväksymistä, ei saisi hakea valittamalla muutosta markkinaoikeudelta, jollei markkinaoikeus tällaisessa tapauksessa ota asiaa käsiteltäväkseen myöntäen muutoksenhakijalle hankintalaissa tarkoitetun käsittelyluvan.

Oikeussuojajärjestelmää esitetään muutettavaksi myös siten, että markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voitaisi saattaa hankintayksikön päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee sitä, että hankintaa ei jaeta osiin 75 §:ssä tarkoitettulla tavalla tai että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Hallituksen esityksessä on katsottu, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksityksessä. Esitykseen liittyvien valtiosääntöoikeudellisten näkökohtien vuoksi hallitus pitää kuitenkin perusteltuna, että esityksestä pyydetäisiin perustuslakivaliokunnan lausunto.

Tässä lausunnossa keskityn erityisesti lakiesityksen oikeusturvasäännöksiin ja niiden suhteeseen PeL 21 §:ään.

2 Oikeusturva

Hallituksen esitykseen sisältyvän Hankintalakiehdotuksen 165 §:n mukaan jatkovalitus markkinaoikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttäisi valituslupaa. Voimassa olevan hankintalain oikeussuojajärjestelmässä on pidetty ongelmallisena hankinta-asioita käsittelevien tuomioistuinten verraten pitkiä käsittelyaikoja. Hankintojen viivästyminen markkinaoikeuden ratkaisuja koskevissa valituksissa on voinut johtaa tilanteeseen, jossa lainvoimaisen hankintapäätöksen toimeenpano hankintasopimuksella tapahtuu vasta kaksi tai kolme vuotta päätöksen tiedoksiantamisen jälkeen. Oikeudenkäynnin pitkittymisellä ja hankinnan toteuttamisen viivästyemisellä on voinut olla vaikutuksia myös muutoksenhaun kohteena olevan hankintapäätöksen mukaisen tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan asemaan, taloudellisiin etuihin ja oikeussuojaan. Viivästymisen vaikutukset korostuvat hankinta-asioissa, koska julkisten hankintojen toteuttaminen liittyy nopeatempoiseen elinkeinotoimintaan. Kysymys oikeusturvasta PeL 21 §:n tarkoittamalla tavalla edellyttää sekä päätösten oikeellisuuden varmistamista muutoksenhaun avulla, että päätöksen saamisen joutuisuutta.

Perustuslakivaliokunnassa on vuoden 2000 jälkeen annettu seitsemisenkymmentä lausuntoa, joissa on käsitelty valituslupaa, valituskieltoa tai valitusviranomaista. Voidaan siis sanoa, että perustuslakivaliokunnalla on laaja ja vakiintunut tulkintakäytäntö valituslupaa koskevissa kysymyksissä.

Valiokunnan omaksuma tulkintalinja voidaan havaita ehkä parhaiten lausunnossa, jonka valiokunta antoi HE:stä 102/2008 vp (maankäyttö- ja rakennuslain muuttaminen).¹ Valiokunta näki, että hallituksen esityksessä tarkoitettu lakiehdotus merkitsi valituslupajärjestelmän laajentamista valitettaessa hallinto-oikeuden päätöksestä oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueelle hyväksytystä asemakaavasta. Hallituksen esityksen mukaan valituslupa olisi tarvittu silloin, kun valitus on jätetty tutkimatta tai valituksen kohteena ollut viranomaisen päätöstä ei ole valituksen vuoksi muutettu – ts. kun alkupe-
räinen kaavapäätös on hallinto-oikeuden päätöksellä jäänyt voimaan. Esityksessä ehdotettiin myös, että kunnan viranomaisen suunnittelutarveasiassa tekemät päätökset ja poikkeamispäätökset tulisivat valituslupajärjestelmän piiriin.

Perustuslakivaliokunta arvioi esitystä perustuslain 21 §:n 1 momentin kannalta. Sen mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Perustuslakivaliokunnan – nyt siis jo vakiintuneeksi katsottava – argumentaatio on mielenkiintoinen. Valiokunta totesi, että arvioitaessa hallituksen esitystä perustuslain kannalta ”on todettava, ettei sääntely rajoita oikeutta saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Valitusoikeutta hallinto-oikeuteen ei rajoiteta. Sen sijaan ehdotus rajoittaa jatkovalitusoikeutta”. Onko jatkovalitusoikeus vietävissä PeL 21 §:n piiriin on jatkovalituskiellon, mutta myös valituslupajärjestelmän kannalta olennainen tulkintakysymys. Perusoikeussäännöksessä on näet edellytetty vain oikeutta saada asia tuomioistuimen käsiteltäväksi. Sen sijaan siitä ei voida suoraan päätellä, että tuomioistuimen jo ratkaisema asia pitäisi saada uudelleen (ylemmän) tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Perustuslakivaliokunta linjasi kantaansa edelleen lausumalla: ”Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt valituslupajärjestelmää sinänsä perustuslain 21 §:n vastaisena. Toisaalta valiokunta on huomauttanut sen olevan hallintolainkäytössä poikkeuksellinen järjestely ja tähdentänyt, että lupajärjestelmän laajentamiseen uusiin asiaryhmiin tulee suhtautua pidättyvästi (PeVL 22/2006 vp, s. 2-3, PeVL 37/2005 vp, s. 4/I, PeVL 4/2005 vp, s. 3/I ja PeVL 4/2004 vp, s. 10/I). Valiokunnan mielestä Suomen hallinto-oikeudelliseen oikeusturvajärjestelmään pääsääntönä kuuluvasta oikeudesta valittaa korkeimmalle

¹ PeVL 33/2008 vp.

hallinto-oikeudelle ei tule kevyin perustein poiketa (PeVL 19/2002 vp, s. 4/I, PeVL 4/2005 vp, s. 3/I, PeVL 37/2005 vp, s. 4/II).”

Perustuslakivaliokunta ei siten johtanut valituslupajärjestelmää koskevaa kriittistä tulkintaansa suoraan PeL 21 §:stä, vaan ”Suomen hallinto-oikeudelliseen oikeusturvajärjestelmään pääsääntönä kuuluvasta oikeudesta valittaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle”. Mistä perustuslain säännöksestä tällainen tulkinta on johdettavissa, ellei PeL 21 §:stä? Mikäli tulkinta johdetaan sanotusta pykälästä, sitä voidaan pitää varsin laajana tulkintana oikeudesta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Jatkovalitusta koskevan lupajärjestelmän tulkitseminen PeL 21 §:n kannalta ongelmaksi viittaa ajatteluun, jonka mukaan hallinto-oikeuden tuomio ei takaisi oikeusturvaa perustuslain mukaisella tavalla. Tätä tuskin kuitenkaan on tarkoitettu. Ajatus lähtee ehkä pikemmin siitä, että oikeusturva on sitä parempi, mitä laajemmat valitusmahdollisuudet ovat ja mitä useammassa portaassa asiaa tutkitaan. Valituslupa ei siten olisi perustuslakivaliokunnan mielestä vastoin oikeusturvaperusoikeutta, mutta heikentäisi maksimaalista oikeusturvaa.

Valiokunta ei ole pitänyt ehdottomasti kiinni siitä, ettei jatkovalitusoikeutta voitaisi rajoittaa. Valiokunta on katsonut, että ”valituslupajärjestelmää on arvioitava perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten valossa”. Viittaus perusoikeuksien yleisiin rajoitusedellytyksiin implikoi sitä, että valituslupajärjestelmä – vaikkakin kohdistuisi hallinto-oikeuden jo ratkaisemaan asiaan – merkitsisi edellä kuvatulla tavalla kuitenkin perusoikeuden rajoittamista. Tähän viittaa myös valiokunnan lausuma, jonka mukaan ”arvioitaessa valituslupajärjestelmän kautta tapahtuvaa oikeusturvaperusoikeuden rajoitusta on suhteellisuusperiaatteen kannalta merkitystä muun muassa asian merkittävyydellä ja laadulla”.² Lausumassa viitataan nimenomaisesti jatkovalitusoikeuteen liitettäväksi ehdotettuun valituslupaan, ei tapaukseen, jossa muutoksenhaku ylipäättään olisi valitusluvasta riippuvainen.

Valiokunnan tässä tarkasteltavassa lausunnossa viitattiin mahdollisuuteen, että automaattisen jatkovalitusoikeuden rajoittaminen saattaa toisaalta myös edistää perusoikeuksien toteutumista. Valiokunta näet totesi, että valituslupamenettelyn omaksuminen esitetyssä tapauksessa ”luultavasti vähentäisi korkeimpaan hallinto-oikeuteen käsiteltäviksi tulevien asioiden määrää ja merkitsisi siten valituslupamenettelyn piiriin kuuluvien asioiden kokonaisajan vireilläolon lyhentymistä ainakin jossakin määrin. Tätä käsittelyn joutuisuuden edistämistarkoitusta puoltaa perustuslain 21 §:n 1 momentin

² PeVL 33/2008 vp.

mukainen jokaisen oikeus saada asiansa käsitellyksi ilman aiheetonta viivytystä (vrt. PeVL 2/2006 vp, s. 2).”

Esimerkiksi markkinaoikeuden hankinta-asioissa käyttöön otettavaksi ehdotetussa käsittelylupa ja jatkovalituksessa korkeimpaan hallinto-oikeuteen tarkoitettu valituslupa liittyivät perustuslakivaliokunnan mielestä asioihin, joissa päätöksenteon joutuisuus PeL 21.1 §:nkin mukaan puolsi ehdotettuja muutoksenhakurajoituksia (PeVL 35/2009 vp). Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tulkintalinja asettaa yhä suurempia paineita pohtia muutoksenhakuportaiden määrää ja suomalaista hallintoprosessin päätöksentekojärjestelmää. EIT ottaa kohtuullisen käsittelyajan arvioinnissa huomioon oikaisuvaatimuksen käsittelyyn kuuluvan ajan, eikä alemman asteen päätöksen kumoaminen ja asian palauttaminen uudelleen käsiteltäväksi – mikä on suomalaisessa hallintoprosessissa tavallista – katkaise käsittelyajan kulumista.

Kun valiokunta edellä sanotusta huolimatta katsoi, että valituslupajärjestelmän käyttöön otto ehdotetussa tapauksessa rajoittaisi kuitenkin oikeusturvaperusoikeutta, valiokunta suhteellisuusperiaatteen viittaamalla katsoi, että ”valituslupasääntelyllä on valiokunnan mielestä mahdollista vähentää asiaratkaisuun johtavia valituksia korkeimpaan hallinto-oikeuteen sellaisissa asiaryhmissä, joissa korkeinta hallinto-oikeutta edeltäviä muutoksenhakekeinoja voidaan useimmissa tapauksissa pitää oikeusturvan kannalta riittävinä (vrt. PeVL 37/2005 vp, s. 5/I)”.

Lausuma jättää laajan tulkintamahdollisuuden. Mitä tarkoitetaan oikeusturvan kannalta riittävinä edeltävinä muutoksenhakekeinoina, kun sellaisena ei ainakaan yleisesti pidetä hallinto-oikeudessa tapahtuvaa asian käsittelyä? Tulkinnanvaraista on myös se, mihin viitataan lausumalla useimmissa tapauksissa.

Lausumalla lienee viitattu siihen, että on olemassa asiaryhmiä, joissa objektiivisesti katsoen ei ole niin suurta oikeusturvan tarvetta, etteikö riittäisi asian ratkaiseminen yhdessä tuomioistuinportaassa. Tähän ajatukseen ei kuitenkaan täysin sovi se, että esimerkiksi veroasioissa muutoksenhakutie on voitu kokonaan katkaista hallinto-oikeusportaan jälkeen. Veroasioissa, ulkomaalaisasioissa sekä toimeentulotuen myöntämistä koskevissa asioissa on käytössä yleinen valituslupajärjestelmä, eli hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.³

³ Ennen vuotta 1994 veroasioissa oli käytössä osittainen valituslupajärjestelmä, jossa muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen oli rajoitettu riippuen verotuspäätöksen aiheuttamasta taloudellisesta intressistä. Tämän voitiin katsoa edustavan ajatusta, jonka mukaan valituslupajärjestelmä voitiin kohdistaa ”vähemmän tärkeisiin” asiaryhmiin. Veroasioiden valituslupajärjestelmästä ks. esim. Myrsky, Matti – Linnakangas, Esko: Verotusmenettely ja muutoksenhaku (Talentum 2007) s. 244-249. Valitusluvan piirissä eivät ole ne muutoksenhaut, jotka kohdistuvat muun viranomaisen kuin hallinto-oikeuden veroa koskevaan ratkaisuun tai hallinto-oikeuden päätökseen, jossa muutoksenhaku perustuu muihin kuin verolakeihin sisältyviin muutoksenhakusäännöksiin.

Kun veroasioissa on kysymyksessä yleinen valituslupajärjestelmä, sen perusteena ei voine olla systemaattisesti vähäinen oikeusturvan tarve. Pikemminkin on perusteltua olettaa, että valituslupajärjestelmän perusteena on näissä tapauksissa yhtäältä kehittynyt oikaisujärjestelmä ennen hallinto-oikeuksien käsittelyä (oikaisuvaatimusmenettely) sekä pyrkimys vähentää muutoksenhakuja verotuspäätösten kaltaisissa massahallintoasioissa.⁴ Viimeksi mainitussa tavoitteessa on onnistuttu erinomaisesti. Kun silloisiin lääninoikeuksiin tuli vuonna 1990 yhteensä noin 20 000 veroasiaa, niiden määrä on nykyisin hallinto-oikeuksissa noin 8 000. Vastaavasti verovalitusten määrä korkeimmassa hallinto-oikeudessa on laskenut siten, että kun vuosina 1986-1990 niiden osuus saapuneista asioista oli 35-40 prosenttia, nykyisin osuus on 20-25 prosenttia.⁵ Yleensäkin verotuksen valituslupajärjestelmää on pidetty onnistuneena.

Edellä sanotun perusteella katson, että hallituksen esitykseen liittyvät valituslupajärjestelmän laajennukset ovat valtiosäännön ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen kannalta ongelmattomia.

Hallituksen esitykseen sisältyy myös eräitä muita muutoksenhakurajoituksia. Hankintalakiehdotuksen mukaan muutoksenhakua dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymisen osalta rajoitettaisiin valitusrajoituksella laajentamalla markkinaoikeuden käsittelylupajärjestely myös näihin tilanteisiin (ehdotettu 146.3 §).

Muutoksenhakuoikeuden rajoittaminen lupajärjestelmällä ensimmäisessä asteessa on poikkeuksellista, eikä sen vaikutuksesta esitetä tarkkaa arviota hallituksen esityksessä. Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymiseen voi liittyä harkinta- ja päätösvallan käyttöä, jota ei voida arvioida muutoksenhaussa. Esityksen säätämisperusteluissa todetaan, että esitetyssä muutoksenhakurajoituksessa asianosainen voisi aina saattaa uuden osallistumishakemuksen hankintayksikön arvioitavaksi. Tämä ei kuitenkaan merkitse muutoksenhakuun verrattavissa olevaa oikeussuojakeinoja.

⁴ Verotuksessa tehdään vuosittain n. 5 000 000 päätöstä, joista tehdään noin 90 000 oikaisuvaatimusta. Hallinto-oikeuksiin on viime vuosina tullut n. 3200 veroasiaa ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen 700-1000 veroasiaa.

⁵ Ks. *Manner, Arja*: Valituslupajärjestelmän kehittämisestä hallintolainkäytössä, s. 60-62. Julkaisussa Hallintolainkäytön kehittämistarpeita. Näkökohtia lainvalmistelun pohjaksi. OM 2006:4.

Säätämisyjärjestysperusteluissa todetaan, että markkinaoikeus voisi kuitenkin myöntää käsitelyluvan, mikäli tietty toimittaja olisi jätetty toistuvasti hyväksymättä dynaamiseen hankintajärjestelmään. Lausuma viittaa siihen, että tässäkin tapauksessa markkinaoikeuden harkinnalla muutoksenhakuoikeus voisi jäädä toteutumatta. Pidän tällaista ensi asteen muutoksenhakurajoitusta ongelmallisena PeL 21.1 §:n kannalta.

3 Muita seikkoja

Lakiehdotukseen sisältyy eräitä poliittisen harkinnan piiriin kuuluvia seikkoja, joilla ei kuitenkaan ole valtiosääntöoikeudellista merkitystä.

Tällainen on esimerkiksi lakiehdotukseen sisältyvä *direktiiviä tiukempi rajoitus (15 §)*, jonka mukaan hankintayksikön oikeus suorittaa hankinta sidosyksiköltään soveltamatta hankintalakia on rajattu tapauksiin, joissa sidosyksikön liiketoiminta ulkopuolisten kanssa on enintään viisi prosenttia edeltävän kolmen vuoden keskimääräisestä kokonaisliikevaihdosta.

Perustuslain kannalta merkitystä ei myöskään ole *sosiaali- ja terveyspalvelujen hankintamenettelyllä* – vaikka ne liittyvät PeL 19 §:n sosiaalisten perusoikeuksien sääntelyyn – kun ehdotetun lain 108 §:n mukaan sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnassa on palvelun käyttäjien yksilöllisten ja pitkäaikaisten sekä toistuvien hoito- tai sosiaalipalvelujen turvaamiseksi otettava huomioon käyttäjien erityistarpeet ja kuuleminen siten kuin muualla laissa säädetään.

Valtiosääntöoikeudellista merkitystä sen sijaan voi olla hallituksen esitykseen sisältyvällä *ehdotuksella julkisuuslain 11 §:n muutokseksi*, jolla voi olla merkitystä PeL 12 §:ssä säädetyn julkisuusperiaatteen kannalta. Ehdotuksen mukaan asianosaisen oikeutta tiedonsaantiin julkisen hankinnan yhteydessä muutettaisiin siten, että voimassa olevan lain mukainen velvollisuus antaa asianosaiselle aina tieto tarjousten vertailussa käytetystä hinnasta ja muusta tekijästä. Lakiin jäisi siten vain perussääntö, jonka mukaan tarjouskilpailuun osallistuneella ei ole oikeutta toisen tarjoajan liike- tai ammattisalaisuutta koskeviin tietoihin.

Muutosehdotusta on perusteltu sillä, että nykyisen sääntelyn soveltamiskäytännössä on ongelmia ja sen on esitetty myös aiheuttaneen taloudellisia ja oikeudellisia riskejä, kun tarjousvertailussa on hyödynnetty elinkeinonharjoittajien tärkeitä liike- ja ammattisalaisuuksia.

Yksityiskohtaisissa perusteluissa on (s.279-280) korostettu kuitenkin julkisuusperiaatteen ja julkisissa hankinnoissa keskeisten avoimuuden ja syrjimättömyyden vaatimusten merkitystä sinänsä ja erityisesti asianosaisten oikeussuojan kannalta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa jokaisen tiedon tai tekijän asema liike- tai ammattisalaisuutena ja siten lain suojan piirissä ratkaistaisiin jokaisessa yksittäistapauksessa erikseen hankintayksikön ja viime kädessä toimivaltaisen tuomioistuimen ratkaisulla. Tämän voi tuskin olettaa vähentävän soveltamiskäytännön ongelmia.

Ehdotetun säännöksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan, jos tarjousvertailussa vertailun kohteena olevat tarjouksen laatutekijät katsottaisiin yksittäistapauksessa liike- ja ammattisalaisuudeksi, olisi hankintayksikön pyrittävä tästä huolimatta perustelemaan tarjousvertailun lopputulos esittämällä tarjouksen laatua koskevat tiedot esimerkiksi siten yleisellä tasolla, että liike- ja ammattisalaisuudet eivät paljastu. Hankintayksikkö voisi myös edellyttää, että tarjoukset annetaan tavalla, jolla niiden mahdollisesti sisältämät liike- ja ammattisalaisuudet eivät paljastu. Tämä on tärkeä tulkintasuositus julkisuusperiaatteen loukkaamattomuuden kannalta.

Voidaan kysyä, riittääkö esitetty perustelujen lausuma turvaamaan sen, että julkisuusperiaatetta ei tarpeettomasti rajoiteta, vai tulisiko harkita, että poistettavaksi ehdotetun säännöksen sijaan lakiin otettaisiin säännös, jonka mukaan hankintayksikön on aina perusteltava tarjousvertailun lopputulos esittämällä tarjouksen laatua koskevat tiedot siten yleisellä tasolla, että liike- ja ammattisalaisuudet eivät paljastu.